

Prædiken til 10.s.e.trin. 20.8.2017 kl.10
Salmer: HS18, 296, 41, prædiken,332, nadver,277

Evangelium: Lukas 19, 41-48

Da jeg gik og tænkte på prædikenen til i dag, da tænkte jeg, at jeg ville tale over, at Jesus græder. Og at jeg ville trække det frem, at han gør det på åben gade.

Og mens jeg gik med de tanker, så skete angrebet i Barcelona og derefter i Finland. Og vi så gader i oprør. Mennesker, der græd. Mennesker, der græder på åben gade. Over død og ødelæggelse.

Og det er ikke første gang, men næsten hver uge, at vi på tv ser mennesker, der græder over død og ødelæggelse, på åben gade. Det kan være efter et terrorangreb i Europa eller efter et bombardement i Syrien, i Gazastriben, i Afghanistan eller et andet sted, hvor der er krig.

At græde på åben gade, om det er Jesus eller det er en mand, kvinde eller et barn i dag, det har en appel. De vil os noget. Uden måske at vide det. For de græder alle over tingenes tilstand. De græder, fordi der er noget, der er helt forkert. Helt bagvendt. Helt ufatteligt i dets ødelæggelse. Og ufatteligt ondt.

Det sker på åben gade, som om den er blevet et fælles tempel. Her er måske nutidens tempel. Det er her, vi klager; det er her, vi protesterer. Det er også her, vi fester og fejrer og jubler.

Det er på åben gade, vi deler vores sorg, vores protest, vores klage. Det er på åben gade, vi deler vores jubel og fest.

Templet, guds bolig, der hvor protest og sorg, glæde og jubel, blev sagt højt og blev delt, er rykket ud på åben gade.

På åben gade kan vi udtrykke det, vi er fælles om som mennesker, for på åben gade er der ikke forskel på kristen og jøde, muslim og ateist. Når vi er i oprør over død, over ødelæggelse, over ondskab, er der ingen skel mellem troende. Og når vi jubler og fester på åben gade er der det heller ikke.

Bagefter går vi måske i hvert sit tempel; nogle i moskeen, vi i kirke, andre i synagogen, andre igen et fjerde sted. Og her prøver vi at få samling på os selv. Prøver at finde en trøst og et mod. Lader vores sorg og vores protest – og andre gange vores glæde og jubel – få en plads i den sammenhæng, vi kalder guds.

Og i dag er den sammenhæng, at Jesus græder.

Han græder også over tingenes tilstand. Han græder over, at de misbruger guds bolig. Men han bliver på gaden, mens han græder. Han går ikke væk fra gaden og ikke væk fra dem. Han går ikke ind i templet og lader dem alene. Han bliver, hvor de andre er, på åben gade, mens han græder over misbrug.

Og på den måde gør Jesus gaden til guds bolig, - ved at forblive der, mens han græder og protesterer.

Guds bolig er hos menneskene, lovede profeterne tit. Og da Jesus græd, da var guds bolig hos dem, der græder. Hos alle, der græder. Hos dem, der er i oprør. Hos dem, der er stumme, fordi ondskab kan gøre os tavse.

Hvorfor græder vi? Hvorfor græd Jesus? hvorfor græder vi?

Ja, vi græder, når vi er kede af det. Det ligger lige for. Men vi kan være kede af det længe, før gråden kommer væltende.

Gråd vælter os nemlig lidt. Den kommer som et slags anfald, vi ikke selv har frembragt. Noget udefra og indefra presser så meget på, at vores almindelige mure omkring vores følelsesliv og vores tankeliv bryder sammen. Og det er som om gråden vælter noget. Vælter ind på os – eller vælter ud af os.

Vi bryder sammen, som man siger på dansk. Vi bryder sammen i gråd, eller vi bryder ud i gråd. Men noget brydes altså i stykker, - et slags værn omkring os selv. Der er noget uønsket over gråd. Måske fordi vi netop bryder lidt sammen. Selv om gråd er den måde, vi udtrykker vores sorg og vrede med, så ønsker vi den ikke. Vi ved, at dens appel er voldsom. Og måske er det også derfor, at vi holder lidt igen. For de, der hører os græde, de, der ser os græde, hvad skal de gribe og gøre i? Det er ikke kun, tror jeg, angsten for selv at være pinlig, der gør, at vi holder tilbage på vores gråd så længe som muligt. Det kan også være frygten for at sætte andre i en ubehagelig situation.

Gråd har en voldsom appel. Den gør noget ved os, der ser og hører én græde. Men samtidig er det sjældent, at vi græder for at få andre til at reagere. Jo, som nyfødte og de første mange år frem græder vi for at få de voksne

i tale, men efterhånden lærer vi at bruge ord for det, vi har behov for.

Så når vi voksne græder, så er det når ord og almindelig sund forståelse bryder sammen. Når der ikke er nogen måde at udtrykke sig på, for man kan ikke. Man kan ikke andet end at græde. Og det er ikke noget, man selv har besluttet eller bestemt eller valgt: den bryder igennem ens mure.

Gråd kan være højlydt og få os til at ryste og skælve. Og tårerene kan stå ud af øjnene på os. Men gråd kan også være en tavshed, der griber os i struben, lidt fugt i øjnene, og en dirren i kroppen.

Vi græder, når vi bliver så kede af det, at fornuften ikke kan berolige os længere.

Det, vi bliver kede af, kan være noget, der kun angår en selv eller ens nærmeste. Og det kan også være det, der angår vores fælles liv.

Og det vi er kede af, kan være noget, der er sket eller noget, der sker lige nu. Eller en angst for det, man ved der ligger og venter. Sygdom og dødsfald; - det at have mistet eller at miste eller vide, at man skal til at miste, det får vores almindelige sammenhæng til at bryde sammen. Så vi græder. Vi græder over noget, vi ikke kan ændre. Noget, vi ikke havde ønsket. Og ikke slev kunne bestemme over. Så vi græder, mens vi prøver at tage vilkåret på os.

Der også alle de gange, hvor vi er kede af det, men hvor det ikke kun er sorg, men der også vrede. Ikke al sorg

har vrede i sig. Og ikke al vrede har sorg i sig. Men de blander sig tit med hinanden.

Sorg er, at man er ked af det og ikke har magt til ændre det, der gør ondt. Vrede er en slags protest: at jo, dét og dét og dét kunne jeg faktisk ændre, eller andre kunne eller jeg kunne sammen med andre, så det her frygtelige ikke behøves at ske. Vrede er et af de første skridt til at forhindre ondskab, når den virker til protest og ikke til hævn.

Både den private sorg kan være blandet med vrede og også den offentlige gråd. Altså den fælles på åben gade. For når vi græder af sorg og vrede, på en og samme gang, i en pærevælling, uden at vide hvad der er sorg, hvad der er chok og hvad der er protest, så er det et udtryk for afmagt. Hvor vi i afmagt prøver at få andre i tale, så noget kan ændres. For tingenes forfærdelige tilstand vil man bare ikke skal gentage sig.

På åben gade græder Jesus over Jerusalem og over menneskers misbrug af templets magt.

På åben gade græder mennesker i dag over vores misbrug af hinanden. Et misbrug, som af omveje skaber vold og hævn og had.

Både Jesus og vi græder, fordi der er noget, der er helt forkert. Helt bagvendt. Og ufatteligt i dets ødelæggelse. I gråden på åben gade er der sorg over, at det er som det er. Og der er en vrede, fordi vi ved, at der må kunne ændres noget, så ikke denne vold blot fortsætter.

Gråden viser vores afmagt, fordi vi bryder sammen. Men gråden viser også vores magt, fordi den er en

protest. En protest mod at guds bolig, - om den er i templet eller i menneskekroppen eller i mellem os - ødelægges.

Når vi græder på åben gade er vi fælles om en protest mod det onde og det forkerte.

I dag fortæller evangeliet, at det er gud fælles med os om. Derfor græder Jesus. I sorg og i protest. Overvældet af tingenes tilstand og med en magt til at ændre.

Amen.